

ונראה לי, כי לפי סוד קריאתנו בתורה להשלים התורה בכל שנה וממילא קוראים אחת בשנה פרשה זו שוב אין חיוב דאורייתא בקריאת פרשה זו בשבת שלפני פורים, אחרי שכבר נזכרה במשך י"ב חודש, וחיוב זה מדאורייתא שייך רק במנהג נהרדעא שמסיימין התורה אחת לשלוש שנים (קדושין ל"א א') או למי שלא קרא בפרשה זו בסדר השבוע, ולפי זה מה שנהגים אצלנו בקריאת פרשה זו קודם פורים הוא רק מנהג חכמים מעניני דפורים, כך נ"ל.

קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) זכור יכול בלב כשהוא אומר לא תשכח הרי שכחת הלב-אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אילימא

(4) מנהיג

ופסא, ופעם אחת קאל הרב נו"ם עשה ועיר חדש טחתיב כסע למה"ק טענתו העיבור ימי' וימר נייצ חדש, וכטיב מן זיל צעתיס טהיא בלעה עתכין ללחא צפי הלח על תנאי. וכאך רחי לט לעשות

ושיעור זמן שכחה מבואר בכרכות נ"ח ב' והוא י"ב חודש, ומטעם זה הוקבע לקרות פרשת זכור אחת בשנה, בשבת שקודם פורים, דמטעם זה קיי"ל

(5) מוציא ומאן

מה שמסתפק בזה, שוב העיר לי ידידי הגאון המופלג רבי ישראל העלץ שליט"א שביחתיס סופר" גופא באבכה"ז (ק"ט) שאין צריך ליהרר דבשנה מעוברת שיעור שכחה י"ג חודש כמעוברת ע"ש צע"ג. ומסתברא שאם עבר שבת

(6) ארי א"ע (5) א"ע

יש שכתבו שבשנה מעוברת צריך להתכוון לצאת מצות הזכירה בקריאת פרשת כי תצא, היות דזמן שכחה הוא י"ב חודש, ועד שיגיע אדר שני יעבור על "לא תשכח", ולמעשה אין להקפיד בזה, ואין צריך כוונה מיוחדת בקריאת פרשת כי תצא בשנה

(11) ג"כ נ"ל

(7) והנראה בזה דהנה החינוך כמב שגם על כל יחיד יש חיוב אם בל ידו אחד מזרע עמלק שיהרגנו. וזה מנ"ו גם באשה כענין סיסרא ועל. ולמה כמב שהמלוא רק בזכרים שהם בני מלחמה. אך יש לומר דהוי מלוא עשה שהזמן גרמא שאינו בשבת ללא חומר חיוב מיהא דעמלק משאר חיובי מיתות שאין דוחין שבת. בשלמא בשעת מלחמה נאמר [דברים כ] עד רדמה להיפוך הלא הריגתו עממין הוא למען אשר לא ילמדו אהבם לעשות. ודומה להריגת המזיקין. דחשיב מלאכה שאין נכירה לגופה לרוב הפוסקים פטור והוא נוהג מן המורה גם בשבת:

(13) ג"כ נ"ל

כבודה במ מנ"ך פנימה וי"ל דה"ק כיון דחפן יולא ממדכו כלה יולאה ממופתה שאינה נוהגת ימי חופה ואפשר דבמלחמת מלוא הנשים היו מספקות מים ומזון לבעליהן וכן המנהג היום

(12) הרי"ו פ"ג

ואכן נראה ד"ל טעם אחר לפטור נשים ממלוא זכירת עמלק, דעיין ברמב"ן (סוף פרשת כי תלך) שהביא לשון הספרא, "מה אני מקיים זכור, שחטא שוכה צפיד". וע"ש בפירוש הראב"ד (רי"ש פרשת בחוקותי) שכתב דהיינו שחטא שוכה צפיד הלכות מגילה, ונראה מלשון זה דעיקר הקיום של זכירת עמלק הוא ע"י התלמוד תורה של ענינים אלה, ולימוד ההלכות של מחיית עמלק וכל אבזירייהו. ומאחר שכן, כיון דנשים פטורות מתלמוד תורה, יש לומר דגם חיוב זה של לימוד תורה לא חל עליהן.

(17) ג"כ נ"ל

יש אומרים שפרשת זכור ופי' פרה ארומה (ב) חיובים לקרותה (ג) מדאורייתא לפיכך בני השוטים שאין להם מנין צריכים לבא למקום שיש מנין בשבתו הללו כרי לשמוע פרישיות אלו שהם מדאורייתא

(16) הרי"ו פ"ג

וסברא זו תלויה ציקוד המלוא של זכירת עמלק, אם היא בשביל שיקיים מצות מחיית עמלק, דא"כ נשים שאינם צעשים אינם צזכירה, ולו דהיא מלוא צפ"ע של זכירת מעשה עמלק [ועיין

יא. מי שלא שמע קריאת פרשת זכור, יכול לצאת ידי חובתו בשמיעת פרשת ויבא עמלק שקוראים בפורים נ

(18) ג"כ נ"ל

(19) ג"כ נ"ל

קס"ז), ויתכן דגם לגר"נ אדלר זצוק"ל אין חיוב קריאת זכור לנשים מס"ת דוקא, אלא דאולי לא היתה בקיאה לקרות בעצמה כמו שהיה רגיל בזמנם, ולכן אף שאין עליה חובת ציבור וס"ת ציחה לה ללכת לשמוע, אבל לדידן נשים שיכולות לקרוא בעצמן מהחומש אין מחויבות לילך לשמוע זכור בציבור.

תשובה קבלתי מהדמו"ר הגאון ר' אברהם זינג ז"ל הגאב"ד דק"ק ווירזבורג בשם רבו החסיד שבכסוהם הגאון מו"ס נתן חלעזר ז"ל שהנשים חייבות ושהקפידו שאפילו משרתת שלו הולכה לשמוע פרשת זכור וכן נהגתי אחריו. וטעמו נל"ד מפני שאינה מלוא עשה שהזמן גרמא שאין קפידא בחיוב זמן שתקרא כמב"כ המג"א (סי' תרפ"ה) רק שיקרא פעם א' בכה ולכן הוי כשאר מל"ע שאין הזמן גרמא

(8) ג"כ נ"ל

מצוה זו בכ"מ ובכ"ז בזכרים כי להם לעשות המלחמה ונקמת האויב ולא לנשים ועובר ע"ז ולא זכר וקרא בפיו מעולם מה שעשה עמלק לישראל כפי עשה זה נגב עבר על לאו הבא ע"ז שהוא לא תשכח כמו שנכתוב בלאוין בע"ה:

(9) ג"כ נ"ל

ממע שאין הזמ"ג ונפרט במקום נמו נ"כ ומ"ש כי להם לעשות המלחמה ולא לנשים בלחמה מלוא הכל יולאין אפי' כלה מוהפתה כמבואר בש"ס ובר"מ פ"ז כאן גם מי עמד בסוד ד' ית' אס הטעם מחמת הנקמה דאפשר גוה"כ שזכור שנאלחו מלחמה קטנס ולאחזו אין יודעים ואפשר אף כביאת משיחו שיכרת עמלק מכל וכל ואלא יחי' זכר להם מ"מ הזכירה יחי' תמיד מ"ע לזכור ולא לכתוב ע"כ ל"ע דפוסר בש"ס מ"מ ע"ז. ונראה דכל אישי ישראל חייבים כמו כל מ"ע שאין הזמ"ג כ"כ. והנה אם שכת עובר בעשה ובל"ת רק זכר בלב ולא צפה אינו עובר על הלאורק לא קיים העשה ואם זכר לא עבר ומקיים מ"ע גם כן ושפט:

(14) ג"כ נ"ל

כמ) שם, חייבים לקרותם מלאו וטעם למע שאין מצרכין על מ"ע דזכר עמלק כחבו סמפ' לפי שכל השתחא אין מצרכין ואפ"ה השתחא דלוא"ס מדקחזין דלומר הקב"ה מעשה ד'י טובעים צים ואחס אומרים שירכ. ופ"ל

(15) ג"כ נ"ל

דאורייתא. והנה בתרומת-הדשן כתב דשמיעת קריאת פרשת זכור בעשרה עדיף יותר ממקרא מגילה בצבור, שמקרא מגילה לרעת רוב הפוסקים שגי בזמנו ביחיד, ועל-כן אם אי אפשר לו לקיים שניהם ידאה לקיים קריאת פרשת זכור בצבור, אבל המגן-אברהם מצד דטוב יותר שיבוא למקום שקורין המגילה בצבור, ופרשת זכור יוצא על-פי הדחק במה שישמע הקריאה בפורים פרשת ויבא עמלק, (ו) דבזה נמי זוכר מעשה עמלק ויצא ידי חובתו, ורוצה לומר דיוצא בזה מצות עשה של זכור. אבל לעניות דעתי, עיקר דינו של המגן-אברהם צריך עיון, דהא כתיב בתורה "זכור את אשר עשה וגו' אשר קרן בדרך ויזכר כן וגו' תמחה וגו'", והכוונה שלא לשכוח מה שעשה לנו עמלק, ותספר זה לבנינו ולדורותינו לומר להם: כך עשה לנו הרשע ולכן נצטוונו למחות את שמו, כמו שכתב הרמב"ן בביאורו, וזה לא מזכר

(20) ג"כ נ"ל

לשמע קריאת פ' זכור כס"ת כלל. ומנאכן על ישראל תורה היא. ומעולם לא ראינו ולא שמענו מי שסלחין את הכתובים לשמוע שקריאת כס"ת בציבור פ' זכור, ואף שמעללו שמועם שמע על גדול אחד שהיה מלחין ומסדר שישמעו הכתובים פ' זכור בשעת שקוראים כס"ת. מי-ידע אם נלמדה שמועו. ואף אם יסבדו כי כיים הדברים. דעת יתדלס היא. ואין לכתל עי"ז מנכני ישראל. ועלתי אמונה שמעלתו יטבות